

DE TANDENBORSTEL

Ondanks de felle nazomerzon en de spijkerjas die ze over haar knalroze zomerjurk droeg, had Joke het opvallend koud voor de tijd van het jaar. Vast iets met een koufront, anders met andere meteorologische toestanden, zo meende ze toen ze eenmaal met een volle plastic boodschappentas voor de deur van haar galerijwoning stond, de sleutel al in het slot. Pas toen ze naar binnen stapte, en zich de rulle ondergrond van kokoshaar onder haar voetzolen gewaarwerd, besepte ze dat ze vergeten was haar laarsjes aan te trekken.

‘Nou ja,’ zei ze, afwisselend neerblikkend op haar wit uitgeslagen tenen en het gereedstaande paar van afgetrapt beige suède, ‘hoe heb ik jullie nou kunnen vergeten?’

Ze wierp de boodschappentas weinig voorzichtig tegen de meterkast, stapte in haar sloffen en betrad de woonkamer. Onderweg ontdeed ze zich rukkerig van haar spijkerjack en liet het met een mouw binnenste buiten achter zich neervallen. Ze overwoog nog even de gordijnen voor het raam vandaan te schuiven, maar verkoos het zich onmiddellijk richting het wiegje te begeven dat in de rechterhoek van de woonkamer stond, haaks op de met glossy’s bezaaide eettafel.

Ze klikte het licht aan en boog zich over de wieg.

Toegedekt door een paars fleecedeken, in een roze hansopje (de pijpen voor de zomer tot even onder de knieën afgezoomd), lag haar pop met serene glazen ogen naar haar op te kijken. In tegenstelling tot het gezichtje (formaat grapefruit), waarvan het porseleinsurrogaat met de jaren tot een vuil soort wit was verkleurd, hadden die ogen met de hemelblauwe irissen nog niet onder het verstrijken der jaren te lijden gehad, en ook het harde plastic van de langbewimperde oogleden en het celluloid van de rest van de pop hadden na al die jaren nog hun oorspronkelijke effenbruine kleur behouden.

Joke zuchtte tevreden en haalde een hand door het stugge blonde poppenhaar, nooit bijgegroeid sinds ze er in de lente enkele dode eindjes uit had weggeknipt. Met uitgestrekte wijs- en middelvinger sloeg ze de plastic oogleden neer en streefde de pop nog even met de ruggen van die vingers over de wang.

‘Braaf kindje.’

Ze gaf de pop een kus op het voorhoofd, nam een willekeurige glossy van de eettafel en trok zich daarmee terug in de badkamer. Ook daar klikte ze het licht aan en nam plaats op het toilet.

Op de bruin gemarmerde vloer lagen enkele lege closetrollen, een onherkenbaar doordrenkte glossy en een ongebruikte tandenborstel. Ze liet haar tong langs haar tanden glijden en schrok van de aanslag, als had ze een week ziek in bed gelegen.

Zonder aarzelen wierp ze de meegebrachte glossy richting het doordrenkte exemplaar, raapte de tandenborstel van de vloer en stak die in haar mond. Tandpasta had ze niet, zo wist ze, en tijdens haar bezoek aan de supermarkt had ze buiten de verplichte potjes Olvarit en een bus Nutrilon, voor zichzelf louter een gesneden wit, een pot pindakaas, een Linda en een Happinez, wat fruit, een fles Roosvicee, een blik doperwten, twee schnitzels en een pak rijst gekocht, zonder daarbij aan nieuwe tubes tandpasta te denken. Maar als ze hard genoeg poetste zou het zo ook wel gaan.

Ze was nog nauwelijks aan haar verstandskiezen begonnen of de borstel ontglipte haar. Na het nodige gegrabbel rolde die over haar buik naar de wc-bril en uiteindelijk tussen haar benen door. ‘Plons!’ imiteerde ze de tandenborstel toen die in het toilet belandde. Een tiental gele druppels spatten omhoog en bleven aan haar vlezige dijen hangen.

‘Hé!’ sprak Joke vermanend tot de tandenborstel. ‘Dat is gemeen!’

Hoewel ze zich nog niet geheel ontlast had liet ze zich van de wc-bril glijden. Ze draaide zich om, stak een hand in de pot en delfde daar een rode tandenborstel uit op.

‘Dat is vreemd,’ zei ze terwijl ze de tandenborstel wat nauwlettender inspecteerde, ‘ik dacht dat ik een groene had gekocht.’

Ze dacht er nog eens goed over na, concludeerde dat ze inderdaad een groene had gekocht, wierp het rode exemplaar dan maar in een hoek van de badkamer en stak haar hand opnieuw in de pot.

‘Niets,’ constateerde ze.

Ze trok de hand weer terug, sloeg de toiletbril op en gunde haar hoofd maar eens een kans. Zich bijna verslikkend in het toiletwater en al wat daarin rondwoelde, zocht ze onder de rand, in ieder hoekje, maar de groene tandenborstel bleek nergens te bespeuren.

‘Net een wc-eend,’ grapte ze nadat ze haar hoofd uit de toiletpot had getrokken en iets onbestemds had uitgespuugd. ‘Kwakkwak!’

Ze hief zich op de benen en bekeek zichzelf in de spiegel. In de veronderstelling dat ze haar gehele hoofd had ondergedompeld, verbaasde Joke zich over haar nog zo propere kapsel. Alleen haar pony en enkele slierten rondom haar oren waren doordrenkt met het troebele toiletwater, met hier en daar nog wat als roos vermomde schilfers half ontbonden toiletpapier.

Hm, ze had dus toch niet zo zorgvuldig gezocht als ze aanvankelijk had gedacht. Ja, dat kreng van een tandenborstel lag daar verdomme nog steeds!

Ze dook onmiddellijk weer op de toiletpot af, gezicht voorwaarts. Met een harde klap sloeg haar hoofd tegen de toiletrand en stuiterde toen nog even over de badkamervloer. Snel herpakte ze zich door zich aan de diezelfde rand omhoog te trekken. Na een vluchtige studie van de pot en diens meest in het oog springende eigenaardigheden, boog ze langzaam voorover en beproefde haar longen door zoveel mogelijk zuurstof te hamsteren. Net voor de touchering met de waterspiegel sloot ze haar lippen. Geleidelijk verder dalend kantelde ze haar kruin neerwaarts en drukte net zo lang door tot de toelopende pot nauw om voor- en achterhoofd sloot.

Ze opende haar ogen.

Omdat ze zo snel niets kon onderscheiden, probeerde ze haar hoofd naar een andere zijde te draaien. Geschrokken merkte ze dat ze hier geenszins toe in staat was; zelfs de geringste speling werd haar misgund. Toen ze zich dan maar geheel uit de pot probeerde terug te trekken, bleek haar vacuümgetrokken hoofd haar ook dat te beletten.

In een vlaag van paniek begon ze te schreeuwen. Een lange reeks luchtbellen trok met een woest geborrel van haar mondhoeken over de zijden van haar kin langs haar hals omhoog, en toen ze zich allen een weg naar het wateroppervlak hadden weten te vinden, begon het toiletwater onmiddellijk haar mond binnen te stromen.

Almaar wanhopiger sloeg ze haar vuisten tegen de pot, en in de steeds verwoeder pogingen zich los te rukken klotste meer en meer water over de pot en de badkamervloer. Ook haar knalroze zomerjurk, het rechter schouderbandje ahangend, werd niet ontzien. Ongemerkt schoten ook de slossen van haar wild door de badkamer zeilende voeten, de tenen al iets minder wit maar inmiddels

diep gerimpeld. Even leek ze geluk te hebben toen een grote teen bij toeval achter een leidingbuis kwam te haken, maar toen ze er ook maar de geringste kracht op zette, schoot die er onmiddellijk weer achter vandaan.

Na het aanvankelijke instinctieve gestomp waren haar handen inmiddels eveneens drukdoende haar uit de vacuüm hoofdgreep te bevrijden. Met haar ene hand in de wc-pot, vlakbij haar hoofd, peuterde ze met bibberende vingers enkele lange lokken los. Met de andere hand tastte ze klakkeloos in het rond. Daarbij stootte ze al snel de nabije toiletborstel uit diens druipbak. Even leek de borstel buiten haar bereik te zijn gerold, maar na enkele seconden paniekerig rondtasten voelde ze de verlossende natte kwastjes van de borstel dan toch over de wondjes in haar handpalm strijken.

Haastig omklemde ze de bostel en stak de steel onder de helling op het midden van haar voorhoofd. Met de nodige moeite wist ze die tussen haar weinig toegeeflijke hoofdhuid en de pot te forceren. Daarmee ontsnapte er afdoende lucht om de spanning op haar hoofd wat te ontkrachten.

Met een ultieme krachtinspanning rukte Joke zich in één ruk los. Ze schoot onmiddellijk naar achter, zo snel en ongericht dat haar tanden met een harde klink de toiletpot schampten. Vervolgens kwam ze kuchend en spuwend met haar rug op de bevuilde badkamervloer terecht.

Minutenlang hapte ze naar adem. Eenmaal bekomen krabbelde ze met een nieuwe krachtsinspanning kreunend overeind en posteerde zich opnieuw voor de spiegel.

Het troebele toiletwater had nu al haar haren tot een stinkende kluwen samengeklonterd, en ook haar jurkje scheen onherstelbaar verminkt. Daarbij liep er nu een dikke straal bloed over het midden van haar voorhoofd, en stond de vorm van de pot er in dikke striemen op afgetekend.

Ze helde naar voren en wreef enkele witte schilfers van haar gelaat, hier en daar terugwijkend bij het stuiten op een pijnlijke zwelling. Het waterige bloedspoor dat ze daarbij over haar jukbenen trok, maakte haar voor het eerst attent op haar stukgeslagen handen. Ook rond haar mond en op haar lippen zaten enkele wondjes, en toen ze haar lippen tot het uiterste spreidde om die nader te inspecteren, merkte ze dat er een hoekje van haar rechtervoortand ontbrak.

Haar gehavende gelaat van verwijten vertrokken sloeg ze haar blik op de toiletpot neer. Even was er het voornemen het ontbrekende stukje tand te lokaliseren (wellicht zou ze het tot haar volgende tandartsbezoek op ijs kunnen bewaren), maar eenmaal oog in oog met die natte en troebele chaos werd het gemis van die tandscherf al snel overschaduwde door verslagenheid over

de vergeefsheid van haar zoektocht. Jezus ja, de groene tandenborstel was nog steeds spoorloos, en zou dat waarschijnlijk voor altijd blijven. Dieper dan ze gegaan was kon ze immers niet, daarvoor was haar hoofd toch echt te groot.

Joke nam weer plaats op de pot en deed de rest van haar behoefte. Ze had de drukkende minderwaardigheidsgevoelens van haar nederlaag al bijna overwonnen toen haar een laatste strohalm te binnen schoot.

Haastig haalde ze een doorweekt closetrolkartonnetje langs haar schaamstreek, scheurde een reepje van de minst doordrenkte glossy om het af te maken, waste haar handen en stapte terug de woonkamer binnen.

‘Zo,’ sprak ze dreigend terwijl ze richting de eettafel schuifelde, onderweg een spoor van troebel toiletwater morsend, ‘jij weet vast wel wat je te wachten staat.’ Ze glimlachte, op voorhand zelfvoldaan, en boog zich over de wieg.

Tot haar ontsteltenis constateerde ze dat haar pop nog steeds lag te slapen, al het rumoer en geschreeuw om hulp ten spijt.

‘Hé? Wat is dit nou?’

Ze porde de pop plagerig in haar zijde. De pop gaf geen kick.

‘Hé! *Wakker* worden!’

Grommend vatte ze de pop bij de schouders en schudde haar wild heen en weer. Toen ook dat vergeefs bleek, balde ze haar doorbloede handen en sloeg die één voor één in het fleecedeken, maar de pop bleef zich slapende houden.

Joke was het nu echt zat. Woest trok ze de pop bij de enkel uit het wiegje en nam haar mee naar de badkamer. Dunne straaltjes bloed dropen uit de sneeën in Jokes handen en biggelden over de beentjes van de pop, door tot onder het verstelde hansopje. Het hoofdje kwam nog even hard in aanraking met het opstapje naar de badkamer en gleed vervolgens moedeloos over de troebele brei op de badkamervloer.

Toen hield Joke stil. Tijd om bij te komen kreeg de pop nauwelijks, want na slechts enkele contemplatieve seconden gebaarde Joke haar met een wilde overhandse slinger richting de toiletpot. De eerste keer miste ze. Onverstoorde echter volvoerde ze in dezelfde beweging een nieuwe ronde, de snelheid nauwelijks getemperd door de wanhoopspoging waarmee de pop zich aan de lege closetrolhouder trachtte vast te klampen. Eenmaal op het hoogste punt – ze leek er even gewichtloos in te hangen – werd de snelheid waarmee de pop door het krap bemeten

luchtruim zeilde door Jokes neerwaarts duikende bovenlijf met een ruk nog opgeschroefd, en net boven de pot trok zwaartekracht het hoofdje neerwaarts, recht in het beoogde doel. Joke hield de pop echter nog altijd krampachtig bij de enkel vast, en haar arm maakte al aanstalten tot een derde ronde, waardoor het hoofdje, of wat daar nog van restte, bij de kin van de tors werd losgetrokken en nog even tegen weerszijden van de pot caramboleerde alvorens wiegend tot rust te komen.

‘Zo, heb je nou je zin?!’

Joke staarde rillend van woede naar het gezichtje in de pot, als wachtend op repliek. Pas toen haar woede van diens scherpste randjes was ontdaan, wist alles wat haar netvlies opving zich in haar bewustzijn vast te zetten: het onthoofde lijfje in het roze hansopje aan haar gerimpelde voeten, het gruis op de toiletrand, en in de pot het hoofdje met de troosteloos opklimmende waaier van nat poppenhaar en het zwaar gemutileerde porseleinsurrogaat, alsook de geglooide blanco holte daarachter. Een relatief kleine hap was er uit de kin genomen; een aanzienlijk grotere krater was er in de linkerzijde van het gezicht geslagen, van de neusvleugel tot even boven de wenkbrauw, met nog een kartelige uitschieter naar de rechteroogkas. De uitsneden zelf lagen in enkele onmogelijk te reconstrueren scherven over en naast de pot verspreid, sommige verscholen in de papperige brei van half ontbonden glossy’s, en ook één van de ogen bleek zoek. Het andere lag met de iris naar boven op een reddingsboei van donkergrijs karton, het onderste ooglid enkele centimeters verder in het poppenhaar verstrengeld, het andere aan de oogbal vastgeklonken, de wimpers onaangedaan door de troebele substantie in de pot.

‘O, Jezus, wat heb ik *gedaan*?!’

Joke liet haar hand als een schepnet tussen de lege closetrol en het oogje in de pot zakken. Toen ze de hand met het oogje er weer uit ophief, sijpelde het troebele water en meest van de scherven en andere sporen van haar behoeften tussen haar vingers door.

‘Sorry meisje, sorry,’ snikte Joke. Ze wiegde heen en weer en drukte het oogje tegen haar borst. ‘Het was jouw tijd meis, het was jouw tijd.’

Joke wierp nog een spijtbetruigende blik op het oogje alvorens het achteloos over haar schouder te werpen.

Schokkend en zwetend verliet ze de badkamer en stapte over haar spijkerjack de hal in. Nauwelijks aandacht schenkend aan de Roosvicee-lekkende boodschappentas en het strooisel van rijst, hurkte ze voor de kokosmat neer bij haar beige suède laarsjes met de zwart gesleten punten. ‘Nu heb ik alleen jullie nog,’ stamelde ze moeizaam en wreef met de rug van haar hand over de

frivole cowboyfranjes aan de zijde van het rechterexemplaar. Om haar voorkeur niet al te opzichtig te laten blijken deed ze hetzelfde met het linker laarsje, en nam toen beide exemplaren in een natte omhelzing. Ze drukte ze tegen haar wang en bracht ze de woonkamer binnen, het spijkerjack met haar rechterwreef gaandeweg achter zich aanslepend.

‘Zo,’ zei ze, ‘ga nu maar lekker slapen.’

Voorzichtig legde Joke de laarsjes in de wieg. Ze raapte het ongemerkt meegetrokken paarse fleecedeken van de vloer, wapperde daar aldoende enkele meegewaaide glossy’s af, dekte haar laarsjes toe en gaf ze een parmantig kusje op de neuzen.

‘Wel-te-rusten.’

Ze haalde haar neus op, schudde het spijkerjack van haar wreef en liep, veelvuldig over haar schouders spiedend, over het sompige tapijt weer weg van de wieg richting badkamer. Na een relatief vluchtige speurtocht (wonderlijk genoeg sneed ze zich slechts twee keer aan een scherf) vond ze daar de verworpen rode tandenborstel terug, half verscholen onder een doorweekte slof en de toiletborstel. Ze zuchtte voldaan, raapte de tandenborstel op en posteerde zich andermaal voor de spiegel. Ze begon te poetsen.